

RECENZJA

Rozprawy doktorskiej mgr. inż. Bartosza Kraszewskiego pod tytułem
„Capturing rapid nonlinear phenomena using coupled thermal fluid-solid interaction
numerical analysis”

1. Podstawa prawna oceny

- a) ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.), zwana dalej Ustawą
- b) pismo RN 421-3/23 Zastępcy Dyrektora ds. Naukowych dr. hab. inż. Grzegorza Żywicy, profesora IMP PAN
- c) egzemplarz rozprawy doktorskiej mgr. inż. Bartosza Kraszewskiego.

2. Omówienie pracy

Opiniowana praca doktorska liczy 68 numerowanych stron. Dysertacja składa się z sześciu rozdziałów, jednego dodatku ze skryptem zapisanym dla środowiska APDL, zestawienia tablic, zestawienia rysunków i zestawienia bibliografii (50 pozycji). Treść rozprawy poprzedza wykaz skrótów i oznaczeń. Praca jest napisana w języku angielskim. Dysertacja dotyczy problemu naukowego, jakim jest zjawisko wyboczenia (przeskoku) dna zbiornika cienkościennego, wywołanego obciążeniem wodą o zadanej temperaturze. Praca zawiera opis badań eksperymentalnych w tym zakresie, jak i opis symulacji numerycznych w środowisku Ansys.

3. Obowiązujące przepisy prawa na dzień wszczęcia ocenianego postępowania doktorskiego, w tym obowiązujące kryteria oceny

Podstawę prawną oceny stanowią:

- art. 187 ust. 1 i ust. 2 Ustawy

4. Omówienie treści rozdziałów i uwagi

Abstrakt, 1 strona, zawiera cele pracy doktorskiej. Doktorant wskazuje dwa zasadnicze problemy, jakie będą poruszone w rozprawie. Pierwszym z nich, jest próba odpowiedzi na pytanie, czy aktualnie dostępne modele obliczeniowe służące do rozwiązywania zagadnień interakcji między płynem a ośrodkiem ciągłym są w stanie poprawnie opisać zjawiska o gwałtownym, termicznym i nieliniowym charakterze. W szczególności Autor wymienia Computational Solid Dynamics, Computational Fluid Dynamics i Thermal Fluid-Solid Interaction. Przy czym o ostatnim podejściu Autor pisze „seems remarkably undeveloped”. Drugi problem rozważany w dysertacji to przedstawienie wad i zalet podejścia Thermal Fluid-Solid Interaction na tle metod Thermal Structural i Conjugated Heat Transfer. Doktorant

opisuje też zakres dysertacji, a w skrócony sposób opis stanowiska badawczego i plan badań numerycznych.

Rozdział 1, ok 4,5 stron, zawiera opis motywacji, celu i zakresu dysertacji. Zdaniem Doktoranta, w związku z Protokołem z Kioto z 1997 r i Dyrektywą Unii Europejskiej z 2009r, energetyka ciepła stała się dziedziną, w której dostrzeżono problem ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii. W związku z tym, jak pisze Autor, zwiększyła się liczba cykli uruchamiania/wyłączania turbin parowych, co jest istotne ze względu na towarzyszące obciążenia termiczne i wynikające z nich naprężenia i deformacje. Podobne problemy dotyczą innych gałęzi przemysłu – tu Autor wymienia awiację i komercyjne loty kosmiczne. Autor dalej wskazuje, że dokładne modelowanie oddziaływań temperaturą na elementy konstrukcyjne możliwe jest za pomocą podejścia Fluid-Structure Interaction, a w szczególności z ujęciem efektów termicznych (thermal) z pełnym sprzężeniem. Nawiązując do myśli wyrażonej we wstępie o niedostatecznie rozwiniętym w literaturze opisie podejścia Thermal Fluid-Solid Interaction proponuje uzupełnienie wiedzy w tym zakresie, projektując własne stanowisko eksperymentalne. Jest to otwarty cienkościenny zbiornik poddany działaniu napływu gorącej wody. W ocenie metod Thermal Fluid-Solid Interaction, Thermal Structural i Conjugated Heat Transfer Doktorant poszukuje, która z nich najlepiej uchwyci nieliniowość geometryczną w postaci wybożenia dna zbiornika.

Uwagi

1. Szkoda, że Doktorant nie zaprezentował w tym rozdziale więcej informacji na temat zbiornika będącego przedmiotem badań eksperymentalnych.
2. Przytaczana na stronie 10 praca Liu nie jest ujęta w wykazie bibliografii. Nie jest więc jasne dlaczego „state-of-the-art.” jest datowane na 2018 rok. Sądzę, że wiele zmieniło się w tym zakresie od roku 2018 w czasie, gdy Doktorant składał pracę, bazując np. na zmianach jakie zaszły np. w przyroście mocy obliczeniowej komputerów.
3. Dlaczego Autor wybrał tylko nieliniowość geometryczną do obserwacji, pomijając odkształcenia trwałe? Jakie dodatkowe trudności wprowadziłyby monitorowanie odkształceń płaszcza zbiornika?

Rozdział 2, ok 4,5 strony, zawiera przegląd literatury dotyczącej stosowania podejścia Fluid-Solid Interaction jak i Thermal Fluid-Solid Interaction. Autor przedstawia tu pewne sposoby walidacji eksperymentalnej wyników otrzymywanych za pomocą ostatniego podejścia.

Uwagi

1. Autor pisze na stronie 17 (8g¹) o dobrej zbieżności (good convergence). Czy chodzi o zgodność rozwiązań numerycznych i eksperymentalnych?

Rozdział 3, ok 10 stron, zawiera opis teoretyczny podejścia Fluid-Solid Interaction. Na podstawie literatury Doktorant w skrócony sposób omawia podstawowe równania teoretyczne.

Uwagi

1. Z czego wynika oddzielne rozpisanie zestawu równań (3.4)-(3.6) i zestawu (3.9)-(3.11)? Czy nie można ich ująć w trzech równaniach niezależnie od ośrodka?

---

¹ Tu i w dalszym ciągu określenie to oznacza numer wiersza liczony od góry(g) lub od dołu (d)

2. Czy równania (3.9)-(3.11) zmieniają się, jeśli wybierzemy inną metodę dyskretyzacji ciała stałego np. FEM?
3. Strona 23 (8d): czy wspomniany container jest tożsamy ze zbiornikiem używanym w eksperymencie?
4. W tekście pod równaniem (3.37) Autor wyjaśnia stosowane oznaczenia. Szkoda, że nie podano przyjmowanych wartości liczbowych.
5. Dlaczego w rozdziale 3.3 Autor pisze o zastosowaniu metody elementów skończonych, skoro wcześniej napisał, że zakłada metodę objętości skończonych, zob. uwaga nr 2 powyżej.
6. Jak wygląda macierz **B** w równaniu (3.40) w rozważanym przez Autora pracy podejściu nieliniowym?
7. Czy Autor w symulacjach uwzględnia naprężenia wywołane temperaturą? Równanie (3.41) pozwala obliczyć tylko część mechaniczną tensora naprężeń.
8. Czy pochodna po czasie w równaniu (3.42) jest tożsama z opisaną pod równaniem (3.7)?
9. Czy **u** w równaniu (3.42) oznacza przyrost wektora przemieszczenia?
10. Szkoda, że Doktorant nie opisał elementu skończonego 226 np. zastosowanych reguł całkowania numerycznego czy węzłowych stopni swobody.

Rozdział 4, ok 9 stron, Autor przedstawia opis: metodologii, stanowiska badawczego, aparatury użytej do wykonania pomiarów. Jest to istotny rozdział dysertacji, w którym Autor dowodzi umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Doktorant przeprowadził analizę możliwego błędu pomiarowego wynikającego z charakterystyk sprzętu użytego do pomiarów. Rozdział zawiera zdjęcia stanowiska oraz wybrane zdjęcia ilustrujące przebieg eksperymentu. Najważniejszą częścią rozdziału jest przedstawienie otrzymanych wyników eksperymentalnych wraz z krytyczną analizą. Budowa stanowiska, jego oprzyrządowanie i przeprowadzenie eksperymentów stanowią zdaniem recenzenta oryginalne rozwiązanie problemu naukowego.

Uwagi

1. Co było przyczyną użycia tylko 3 czujników temperatury? Pytanie jest istotne z punktu widzenia przedstawionych później wyników symulacji numerycznych, w których wykorzystano symetrię układu.
2. Czy obserwowano w eksperymencie deformację dna zbiornika wywołaną jedynie ciężarem wody? Autor pisze na stronie 33 (5d), że ugięcie w punkcie P1 wywołane jest rozszerzalnością termiczną? Jak (i czy w ogóle) można wydzielić z pomierzonego przemieszczenia składową związaną z ciężarem wody?
3. Czy pojęcie spread użyte w podpisie rys. 4.11 można utożsamiać z obwiednią pomierzonych wartości przemieszczeń?

Rozdział 5, ok 18 stron, Autor przedstawia opis modelu numerycznego, sposób jego weryfikacji oraz porównanie otrzymanych wyników numerycznych z eksperymentalnymi. Jest to najważniejszy rozdział dysertacji. Podobnie jak w rozdziale 4 Autor także i tu dowodzi umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. W rozdziale Doktorant opisał szczegółowo budowę siatek dyskretyzacyjnych fazy ciekłej, gazowej i stałej. Rozdział zawiera także zestaw wartości liczbowych stałych materiałowych.

Uwagi

1. Czy pole temperatury w modelu numerycznym przyjęto jako symetryczne?

2. Wielu opisywanych problemów z dyskretyzacją można było uniknąć, gdyby zbiornik miał kształt walca. Autor pisze w punkcie 4.1 „the stand was designed to make numerical reproduction of the object under study relative simple”. Po lekturze rozdziału 5 zdaniem Recenzenta przywołany tu opis z punktu 4.1 nie ma tu zastosowania. Kształt walcowy zbiornika umożliwiłby łatwiejsze generowanie siatki w całej domenie obliczeniowej, co częściowo pokazuje Doktorant na rysunku 5.6b. Czym kierował się Autor wybierając taki kształt zbiornika?
3. W tekście poprzedzającym punkt 5.1.2 Doktorant pisze o jakości elementów skończonych. Jakimi kryteriami mierzono jakość elementu?
4. Dlaczego rysunki 4.5 i 5.9 nie przedstawiają tych samych chwil czasowych?
5. Gdzie znajduje się krzywa CHT na rysunku 5.13. I uwaga ogólna – prezentacja rozwiązań podobnych do tych z rys. 5.13 w skali szarości utrudnia lekturę pracy. Dlaczego np. rysunek 5.4 jest kolorowy, a wiele innych nie?
6. Jak Autor wyjaśnia różnice wyników z rysunku 5.15?

Rozdział 6, 4 strony, w rozdziale tym Doktorant podsumował otrzymane wyniki. Autor sformułował cenne wnioski dotyczące porównania zastosowanych podejść numerycznych oraz dalsze kierunki badań.

Uwagi

1. Autor pisze na stronie 57 (5d) o potrzebie zmiany elementów skończonych w ośrodku stałym. Z czego wynikała ta potrzeba?
2. Dlaczego nie zastosowano elementów powłokowych do modelowania zbiornika?
3. Czy rozszerzenie podejścia Coupled Thermal-FSI (strona 59, 6d) jest możliwe z poziomu użytkownika programu?

Recenzent pragnie zauważyć, że zamieszczone powyżej uwagi dyskusyjne wynikające z lektury pracy w żaden sposób nie umniejszają wartości osiągniętych w dysertacji rezultatów. Zdecydowanie Doktorant prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną w macierzystej dyscyplinie. Recenzenta uważa, że osiągnięte w rozprawie wyniki są podstawą do napisania artykułów naukowych prezentujących jej wyniki, a wniesione uwagi mogą pomóc w redakcji treści publikacji.

Stwierdzam, że przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska:

- a) stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego,
- b) prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie inżynieria mechaniczna,
- c) potwierdza umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej przez kandydata.

Wnioskuje do Rady Naukowej Instytutu Maszyn Przepływowych o dopuszczenie Doktoranta do kolejnych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, zgodnie z Ustawą.